

Promenad till Flackarps mölla

Söndagen 27 augusti

Samling klockan 14.00 vid Sankt Lars vårdcentral.

Vi diskuterar planerna på en ny multihall med fritidsgård, kontors- och handelsverksamhet, skolfunktioner och underjordisk parkering samt byggandet av nya bostäder i parken.

Dessutom presenteras tidigare invånare i Sankt Lars som Carl Fredrik Hill, Eric Hermelin och Agnes von Krusenstjerna
Klostergårdens byalag

En fredag för fred

Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen Lund-Malmö arrangerar en kväll med freden i fokus. Musik, dans och samtal!

8 september · 18.00. Öppnar: 18.00. Börjar: 19.00. Stänger: 23.00. Plats: Mejeriet. Åldersgräns: 13 år

En kväll med kultur, samtal, mingel och mys på Mejeriet med freden i fokus!

Musik, samtal och dans med SisuPlatense (medlemmar ur Tang'arte), Maj-Britt Theorin - nedrustningsambassadör, Christophe Liabäck - klarinett, Stefan Mikaelsson - Sametinget, Fredskören, Karin Utas Karlsson - Läkare mot Kärnvapen, Elin Hallqvist - dansare och koreograf, Tillsammans för Sverige, Cristal Andino, Alexandra Hjortswang - violinist och tidigare ordförande i Refugees Welcome to Malmö m.fl

Ett samarrangemang mellan Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen Lund-Malmö, Kvinnor för Fred i Skåne, FN-föreningen Lund, Svenska Kvinnors Vänsterförbund, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet Lund-Malmö.

Stoppa Aurora 17

Det svenska försvarets förberedelser för krigsövningar tillsammans med Nato pågår för fullt.

Stridsvagnar från USA anländer för att delta i övningarna

I september kommer mer än 1400 amerikanska soldater för att öva krig när värdlandsavtalet med Nato provas för första gången.

Scenariot i Aurora 17 är en ”eskalerande väpnad konflikt i vårt närområde där Sverige utsätts för ett strategiskt överfall”, enligt Försvarmaktens övningsplan, daterad den 3 maj i år.

Angriparen ”A-land” kan utan svårighet förstås som Ryssland. Övningsscenariot talar till exempel om misstänkt undervattensverksamhet, påverkansoperationer och oanmälda luftförsvarsövningar från A-land.

[Läs mer i Stockholms Fria](#)

Under parollen Stoppa Aurora samlar sig fredsrörelsen runtom i landet till protest mot övningarna.

I Helsingborg äger det rum lördagen den 9 september klockan 13:00

Plats: Gamla Tingshuset, Kaliforniegatan 3 (bakom biblioteket).

Nej tillsvenskt Nato-medlemskap och värdlandsavtalet
För ett kärnvapenfritt Sverige
För ett alliansfritt Sverige
Nej till Nato-baser och Nato-krigsövningar i Sverige

Tillbaks igen!

Efter två månaders sommarlov så drar Veckobladet igång igen. Hoppas saknaden inte varit svår, det finns så mycket annat att titta på här i världen. Till och med det förkättrade Facebook som oftast skälls för att bara vara en arena för att visa upp hur lyckad man är har sina guldkorn. Några läsare har uppmärksammat mig på ett av dom. Med förhoppningen att alla inte följer Facebook lika bra så publicerar jag det här som ett välkommen till hösten i VB. Det är förvisso en text i VB:s kritiska anda, vad annat var att vänta av Göran Therborn.

red

Samhällsrötan 2017

Sällan har vi vanliga medborgare fått en sådan koncentrerad översikt av rötan i det svenska samhället som sommaren 2017.

Läkar-Leasing, som hyr ut läkare till offentlig sjukvård, avslöjas som ett skumraskföretag, som den annars inte så finkänsliga revisionsfirman KPMG inte vill ta i, ens mot betalning. Vi får lära oss att våra svenska pass är "outsourced" till ett kosmopolitiskt bolag i Holland med två goda vänner på Polismyndigheten, som fixar miljardkontrakt av både moderata och socialdemokratiska regeringar. Transportstyrelsen förväntas av både s- och borgerliga regering lämna ut sina register till något privat företag. Ingen i regeringen tyckte det var konstigt att de, tydligen inklusive försvarshemligheter, lämnades ut till IBM. Försvarsministern skräckvarnar för rysk "desinformation", men har ingenting att invända mot att svenska register valsar runt på den internationella outsourcing-marknaden. Generaldirektören får lite hemliga böter och behålla sin sexsiffriga månadslön. Samtidigt får vi veta att Försäkringskassan betalat ut fyra miljarder till några maffiabolag i handkappbranschen.

Och låt oss inte glömma bort hur året började, med två skojare, med bl a Sveriges dyraste villa och egen helikopter, som svindlade 130,000 pensionssparare i det stats-sponsrade privata pensionssystemet. Svindelmöjligheterna måste ha ökat avsevärt genom att f d Direktören för Svenskt Näringsliv Ebba Lindsö och kristdemokratisk politiker, och f d socialdemokratiska justitieministern (!) Thomas Bodström sålde sina namn som styreskyldigt åt skojarbolaget.

Pressen har behandlat det här som en slumpmässig serie av skandaler utan sammanhang. Men de hänger alla ihop, och ger oss en bild av det samhälle som borgare och andra liberaler drivit fram sedan 1980-talet.

Privat profiterande är alltid bättre än offentlig service, så allting bör i princip lämnas över till privata bolag. Offentligt anställda har till huvuduppgift att ge möjlighet för affärsmän och – kvinnor att berika sig. Alla sätt att tjäna pengar är legitima, bara man inte blir upptäckt av stora media. Hederlighet, laglydighet, professionalitet är för losers.

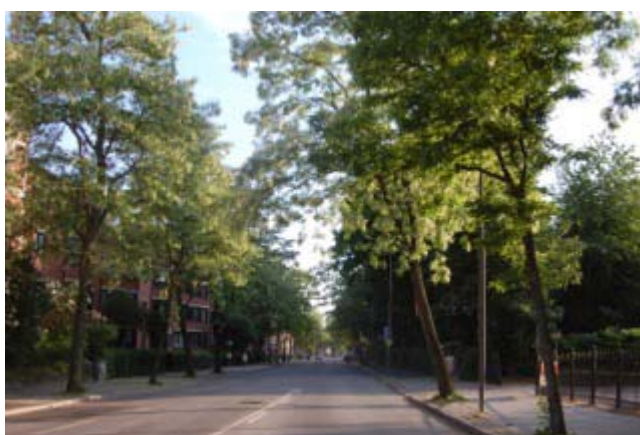
Dithän har vi kommit 2017. Är detta det samhälle vi vill ha?

Lönsamma elever – Engelska skolans vinst 152 miljoner av Ulf N

Engelska skolan, Sveriges största friskola på grundskolenivå, bedriver skolverksamhet i ett trettiotal svenska kommuner (Lund är en av dessa kommuner) samt en gymnasieskola. Drygt 21 000 elever går i deras skolor. Vinsten för helåret 2016/2017 blev 152 miljoner kronor. Av dessa går 46 miljoner kronor i utdelning till aktieägarna. Förutom driftbidragen från kommunerna har statliga bidrag för läxhjälp och lärarlönelyft bidragit till vinsten. ”Det är provocerade”, säger utbildningsminister Fridolin. ”De skattepengar som går in i en skola ska förstås gå till att eleverna får den bästa möjliga utbildningen”. Så sant som det är sagt. Tyvärr räcker det inte med ministeriella uttalanden. Det behövs förvisso lagstiftning som begränsar vinstuttaget.

Naturens hämnd av Lotte Möller

Sommaren 2016

Dramatiska saker har hänt på St Laurentiigatan sedan den vackra alléen med robinior fälldes i våras. Träden stod ju i vägen för spårvägsbygget. Men spårväg eller ej, förklarade Tekniska förvaltningen innan avverkningen skedde, träden måste bort eftersom de är i mycket dåligt skick, . De är farliga för allmänheten.

Sommaren 2017

När träden väl var borta visade det sig att bara några få stubbar (alla bevis är nu bortfrästa) uppvisade tecken på röta. Det är tråkigt att vi inte kan lita på våra tjänstemän.

Men snart kom hämnden! Stora buskage växte upp där det tidigare stod träd. Rotskott dök upp i rännstenar, mellan gatstenar och till och med sprängde asfalten på några ställen.

Sommaren 2017

I veckan klippes robiniabuskarna och en del av rotskotten bort. Vad kommer närmast att hända?

Statens Lantbruksinstitut har flera gånger varnat för robinian som sprider sig med frö och rotskott. Hugger man ner den kommer det bara fler. I Tönnersjö trädplantaskolas katalog kan man läsa följande: "Robinian tillhör ärtväxterna och har kvävefixerande rötter, som kan lyfta beläggningar."

Är spårvägsbyggarna medvetna om att denna livskraftiga sabotör inte tänker ge sig i första taget?

Brev till regeringen av Lennart Nilsson

Jag bifogar en text som jag har skickat till Stefan Löfven, Morgan Johansson, Anders Ygeman och Ylva Johansson. Jag uppmanar er att göra något liknande till någon politiker som ni uppskattar, vare sig det är någon inom Miljöpartiet, Centerpartiet, Vänsterpartiet eller Liberalerna. (M, KD och SD torde inte vara att räkna med i det här avseendet.)

Om man vill skriva till någon i regeringen, gör man så här: Googla på Regeringskansliet och klicka sedan på Kontakt – Departementens e-post- och besöksadresser. Sedan väljer ni t.ex. Justitiedepartementet och skriver ett mejl till t.ex. Anders Ygeman eller Morgan Johansson och skickar det. Ett sådant mejl är en offentlig handling och registreras. Min förhoppning är naturligtvis att om många skickar mejl om hazarerna, så når väl budskapet så småningom fram till någon som står nära någon minister och kan säga något om att nu har det kommit ett par hundra mejl om hazarerna.

Lennart Nilsson

För dem av er som inte känner till hazarerna:

Hazarerna är en av många folkgrupper i Afghanistan. De har mongoliskt ursprung och har i ett par sekler diskriminerats och förföljts i Afghanistan. Inte minst talibanerna hatar hazarer, bl.a. därför att hazarerna är shiamuslimer. När talibanerna störtades med hjälp av den amerikanska invasionen, var hazarerna bland dem som med glädje omfattade de demokratiska idéerna, utbildning för flickor, mänskliga rättigheter etc. Under talibanstyret flydde hundratusentals

hazarer till Iran, där de sedan dess levit i exil. Hazarernas språk, dari, är mycket nära släkt med persiskan (farsi). Hazarerna lever i utkanten av det iranska samhället, deras barn får inte gå i skolan och de kan bara få underbetalda jobb utan några som helst rättigheter. Detta är en anledning till att hazarer utgör en stor majoritet av de afghanska flyktingarna i Europa. Många av de hazariska ungdomarna i Sverige är födda i exil i Iran eller flydde dit med sina föräldrar (ofta bara en mamma, eftersom fadern dödade av talibanerna).

Livet i ett svenskt elitgymnasium av Gunnar Stensson

Årets bästa deckare skildrar de två sista terminerna före studentexamen i Djursholms allmänna gymnasium. Det är Malin Persson Giolitos roman *Störst av allt*.

En central scen skildrar hur en svart amerikansk stjärnekonstnär framträder i skolans aula dagen efter Lucia. Sveriges rikaste man som är far till en av skolans elever har sponsrat framträdandet. Enligt rykten ska det ha kostat 350 000. Skolans elever och deras föräldrar är samlade.

Men när den kvinnliga föreläsaren svarar på en elevfråga blir svaret inte det förväntade. Hon säger:

”Man måste vara försiktig med samhällskontraktet. Båda parter måste hålla sin del av avtalet. Vi måste ha en begriplig rättvisa. Det är inte rättvist om välfärdssystemet finansieras enbart av låg- och medelinkomsttagare. Att storföretag betalar mindre skatt än deras små och medelstora kollegor är heller inte rättvist. Så ser inte samhällskontraktet ut. Och när en sjuksköterska betalar mer individuell skatt än någon som har ärvt en förmögenhet... Att inte ha en förmögenhetsskatt, ingen alls. Inte heller arvsskatt. Noll procent. De som inte behöver betala löneskatt om de inte vill behöver alltså inte betala skatt över huvud taget. Är det i enlighet med samhällskontraktet? Är det vad Bibeln menar med att den som har, åt honom skall vara givet? Inte ens i USA är vi lika generösa.”

Hon påpekar sedan att det är bekvämt för de rika att skylla samhällsproblemen på de svarta - eller på judarna - eller på invandrarna.

Åhörarna blir bestörta, naturligtvis. En chef för en av de stora bankerna kommenterar högt: ”Det här är tidig julafton. Jag kan gå tillbaka till mina kollegor och berätta att vi i Sverige lever i ett skatteparadis. Ikväll blir det champagne.” Och föräldrarna skrattar lättat.

Samhällsmotsättningarna och förljugenheten på skolan leder till katastrof. Vem är ansvarig?

Läs boken! Den rekommenderas av Jens Lapidus och Håkan Nesser som säger ”Sublimt bra historia, mästerlig!” De läser den som deckare. Den är mer än så.

Den ger en skarp bild av skolan i det nya klassamhälle som växt fram under 2000-talet.

Gaza tio år senare av Gunnar Olofsson

Det är i år tio år sedan Israel inledde blockaden av Gaza. En blockad som haft förödande konsekvenser för de nu närmare 2 miljoner invånarna i den lilla strandremsan vid Medelhavet. Enligt en färsk FN-rapport - ”Gaza tio år senare” - har situationen hela tiden gått från dålig till

sämre, och Gaza är snart en plats obeboelig för människor.

Enligt FN har ekonomin i Gaza gått kraftigt tillbaka till följd av restriktioner vad gäller import av viktiga saker som byggmateriel för att bygga upp allt som förstörts vid Israels olika anfall mot området, reservdelar för reparation av vatten- och avloppssystem och produkter för utveckling av jordbruket. 40% av befolkningen lever under fattigdomsgränsen, arbetslösheten bland unga uppgår till 60,3% och bland kvinnor till 64,4%. 1,2 miljoner människor är beroende av humanitärt bistånd. 35% av jordbruksmarken och 85% av fiskevattnen är inte tillgängliga på grund av ständiga överfall och beskjutningar från den israeliska armén. Sedan 2007 har 389 palestinier dödats och 2.829 skadats när de vistats inom dessa områden.

Energibristen är alarmerande. Behovet av el motsvarar idag 450 Megawatt per dag, men Gazas enda kraftverk har aldrig kommit upp i mer än hälften av detta. Sedan kraftverket bombades av israelerna 2006 har produktionen ytterligare halverats, och brist på bränsle och underhåll, tillsammans med sviktande leveranser från Egypten och Israel - och senast den palestinska myndighetens politiskt motiverade ovilja att betala för någon el alls till Gaza – har resulterat i att området nu hankar sig fram på 3-4 timmars el-försörjning per dygn. En situation som allvarligt drabbar inte minst sjukvården som hela tiden måste avstå från allt annat än de mest nödvändiga akuta åtgärderna.

Över 95% av allt vatten är numera, till följd av bristande avloppsrening och tillblandning av saltvatten, otjänligt som dricksvatten. Varje dag rinner orenat avloppsvatten motsvarande 43 stycken 50-meterspooler rakt ut i Medelhavet, och framför allt barn drabbas av olika infektionssjukdomar, blodbrist och undernäring till följd av den kraftigt förorenade miljön. Tillgången till sjukvård minskar hela tiden på grund av brist på sjukhussängar och personal till den växande befolkningen, och problem att importera viktiga läkemedel. Människor tillåts i allt mindre utsträckning lämna Gaza för vård, och till exempel har överlevnaden i bröstcancer minskat från 59% 2010 till 46% idag till följd av uteblivna vårdinsatser.

Gaza har en utbildad befolkning med en läskunnighet på 97%. Under Israels anfall sommaren 2014 förstördes dock 547 olika utbildningsenheter som endast till viss del kunnat återuppbyggas. Skolklasserna har idag uppemot 40 elever i varje klass, och majoriteten av skolorna arbetar i dubbla skift, vilket skapar försämrade förutsättningar för undervisning. Möjligheterna till högre utbildning är små på grund av reserestriktionerna, det fattas tjänster för akademiker och arbetslösheten bland högt utbildade är stor. Speciellt drabbas högt utbildade kvinnor som idag har en högre arbetslöshet (!) än de utan utbildning.

Situationen i Gaza beror inte på någon naturkatastrof utan på en ondsint politik i avsikt att driva området i fördärvet. Det är det internationella samfundets oavvisliga plikt att agera och se till att det här får ett slut. Sverige, som medlem i FN:s säkerhetsråd, måste omedelbart ta initiativ i frågan. Varningsklockorna har ringt länge nu. Blockaden måste hävas innan det går alldeles över styr.

Tidsfråga innan allvarlig trafikolycka inträffar i Sankt Lars-parken **av Gunnar Stensson**

Tisdag klockan halv åtta. Bilar, cyklister och gående rör sig i täta strömmar in i och ut ur Sankt Larsparken på den smala, krokiga Sankt Lars Väg. Köer uppstår när de svänger in till eller ut från någon av de dussintals skolor som ligger längs vägen. Skolgårdarna myllrar av barn.

Cyklister, barn och barnvagnar kryssar mellan bilarna med fara för eget liv. Stressade bilförare tutar, bromsar och gasar. De ska till sina jobb när de har lämnat barnen i skolan. Det är en av

höstterminens första dagar.

Idag övervakar ett dussin poliser trafiken. De står under de höga träden och bakom de lummiga buskagen och kontrollerar hastighet och andra trafiköverträdelser med kameror och andra instrument.

Trafiksyndare vinkas in till en stor parkeringsplats vid Montessoriskolan. Den blir snart full. Fyra poliser förhör dem i hast .

De flesta trafiksyndarna är kvinnor. Det är förstås de som har ansvaret att köra barnen till skolan. En äldre dam med barnvagn undgår med nöd och näppe att bli påkörd.

”Det är bara en tidsfråga innan en allvarlig olycka inträffar!” utbrister hon.

”Det är för att förhindra det som vi är här”, svarar en polis som manövrerar ett instrument på en trebent piedestal.

Den nya infart till St Lars från Malmövägen som Trafikverket planerar att anlägga i samband med ombyggnaden av Södra infarten är avsedd att göra trafiken säkrare men kan också komma att ytterligare belasta trafiksituationen i parken.

Vid niotiden dämpas trafiken. Suset i de stora träden blir hörbart och solen bryter fram. Polisbussen och bilarna lämnar parken. Snart blir det höst och vinter med mörker, blöta och halka.

I fredags berättade Sydsvenskan om den trevåningsmultihall med underjordiskt garage som fastighetsbolaget tänker bygga mitt emot det nya apoteket på en stor ödlig parkeringsyta i närheten av det slutna område som på 1960-talet byggdes för att hysa farliga mentalsjuka. Jag hade något år en studiecirkel där. Området ligger egentligen utanför Sankt Lars. Där ska bli idrottshall, fritidsgård, kontor och butiker. Trafiksituationen inne i parken kommer knappast att påverkas.

Efter klockan 17 töms Sankt Lars på folk. Sedan ligger det vidsträckt område öde tills nästa morgons trafikchaos utbryter. Många undviker att röra sig där, i synnerhet efter mörkrets inbrott. Hemsö hoppas att multihallen kommer att skapa mer liv i parken på kvällstid.

Hemsö har också planer på att bygga bostäder vid Höje å där nu gymnasieskolorna Consensus, Kunskapsskolan, HepCat Store och den gamla restaurangen ligger. Det oroar mig mer. Det kommer att öka trafiken ytterligare. Det är viktigt att den gröna sluttningen ner mot Höje å skyddas och att lagen om strandskydd tillämpas. Byggnadsnämndens arbetsutskott håller på att ta fram två nya detaljplaner. De boende och Klostergårdens byalag kommer noga granska den fortsatta utvecklingen. Det finns lyckligtvis några kloka ledamöter i byggnadsnämnden.

Trafikverket: E22 ska få dubbelt så mycket trafik av Ulf N

Nu är Trafikverkets planer för att bygga trafikplats (tpl) Östra Torn och bredda E22 med en fil i vardera riktningen mellan tpl Gastelyckan och tpl Norr ute på samråd. Kommunstyrelsen i Lund ska senare ta ställning på grundval av synpunkter från Byggnadsnämnden och Tekniska nämnden. Torsdag kväll denna vecka ska (läs: har) Byggnadsnämnden lämna sina synpunkter som underlag för styrelsen. Tjänstemannens förslag är att kommunen ska säga ja till hela paketet. Detta efter att i ett tidigare skede velat plocka ut det södergående nya körfältet.

Även kommunen säger ja till fördubbling av trafiken

Trafikverket och kommunen säger därmed ja till att öka trafikflödet på motorvägen från dagens 2017:20

cirka 39 000 motorfordon till 66 000 år 2040. Det är en ökning på 42% eller nära nog en fördubbling. Planeringen är sålunda som alltid helt och hållet styrd av prognoser som är framskrivning av tidigare trender. Utbyggnaden motiveras med att den behövs för att klara denna trafikökning och också av trafiksäkerhetsskäl. Det säjs därtill i samrådsunderlaget att redan dagens trafikflöden gör att kapacitetstaket nära nog är nått, dvs det är för Trafikverket oacceptabla köer, under toppbelastningstiderna. Ironiskt nog visar de fotografier av E22:an som ingår i samrådsförslaget på endast några enstaka bilar.

Det finns många invändningar mot denna planering. Här följer ett par.

Självuppfyllande trafikökningsprognoser

Få prognoser är så säkra som prognoser för ökad biltrafik: de är i princip garanterat självuppfyllande. När Trafikverket planerar för nära nog en fördubbling av motortrafiken så blir det också nästan garanterat en fördubbling. Trafikplaneringen måste i stället för tidigare trafikökningar utgå från uppsatta mål för miljö, utsläpp och trafikmängder. Dvs att ett skifte måste ske från prognosstyrning till målstyrning. Lunds kommun har som mål att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80% jämfört med år 1990. Till dags dato har utsläppen från vägtrafiken i princip inte minskat alls. Att nå detta mål är näst intill omöjligt om trafiken på E22 ska tillåtas öka med ca 1,5 procent per år fram till dess.

Dimensionering för 4 procent av årets totala antal timmar

Det kan inte vara rimligt att dimensionera bilvägarna för de toppbelastningar som råder under endast 4 procent av årets timmar. För det är precis vad som görs. Så här är det.

Trafikverket uppger att belastningen är stor under två timmar per dag.

Två timmar per dag är endast en sjättedel av dygnet. Men givetvis är det inte frågan om två timmar alla årets dagar. Helger (inklusive lördagar), sommarsemester, utbredd ledighet på vardagar runt jul och nyår etc reduceras trafiken betydligt. Uppskattningsvis ca 170 dagar av årets 365 dagar går bort på detta sätt. Med andra ord är enbart cirka hälften av årets dagar som det är trafiktappar en timme på morgonen och en på eftermiddagen. Två timmar per dag i 195 dagar gör 390 timmar per år. Normalåret har 8760 timmar. Vägtrafiksystemet dimensioneras alltså för att det under ca 4 procent av årets totala antal timmar inte ska bli köer! Till en kostnad av 230 miljoner! Det handlar alltså om en gigantisk överinvestering och överdimensionering!

Lund södra, nordöst 2017-08-24 12:57:26

Trafiksäkerhet

Trafikverket – och Lunds kommun – vill bygga ut kapaciteten för att öka trafiksäkerheten. Men hur ser det ut med trafikolyckor idag? Enligt samrådsförslaget så har det skett 101 trafikolyckor med personskador i området under åren 2010-2014. Låter kanske lite alarmerande, eller hur? En närmare granskning av olyckstalet visar att ”området” då innefattar också omgivande kommunala gator, där cykelolyckor utgör en stor del av olyckorna. (Med mera biltrafik på de kommunala gatorna torde cykelolyckorna snarast komma att öka, inte minska, genom utbyggnaden.) Det visar sig också att endast en enda allvarlig olycka har inträffat (den skedde vid tpl Gastelyckan), dock ingen dödsolycka. Resten är lindriga eller måttliga olyckor. Som bekant gäller den nollvision av riksdagen antagits för trafiksäkerhetsarbetet att ingen ska dödas eller allvarligt skadas till följd av trafikolyckor. En allvarlig olycka i området är förvisso en för mycket, men nollvisionen är därmed nästan uppnådd.

Det finns en bred politisk majoritet i kommunen som accepterar denna enorma trafikökning som utbyggnaden ska främja. MP, V och Fi har tidigare varit emot utbyggnaden. Det kommer de säkert även nu att vara.

NOT. Det finns anledning att återkomma till utbyggnaden av E22 när frågan kommer upp i kommunstyrelsen inom kort. Och den miljökonsekvensutredning som gjort förtjänar en granskning.

230 miljoner kronor. Kommunen som parallellt arbetar med aktuella detaljplaner för området ska svara för 20 procent av finansieringen

---

Så förstörde extrema nyliberaler den svenska skolan av Gunnar Stensson

Så skor sig parasiterna på skolan

Wallenbergsägda Engelska skolans vinst under helåret 2016/2017 var 152 miljoner. Aktieägarna kammar hem 45,7 miljoner. Vinsten beror bland annat på att Engelska skolans lärarlöner är lägre än den kommunala skolans, säger Lärarnas Riksförbund.
Källa SDS 24/8

1962 publicerade den amerikanske ekonomen Milton Friedman den text som blev utgångspunkt för högerkrafternas ansträngningar att ta makten över skolan. Dess titel var *The role of government in education*. Han argumenterar där för vinstdrivande privatskolor, skolpeng och konkurrens i stället för de statliga skolsystemen.

General Pinochets statskupp i Chile 1973 gav honom chansen att pröva sina idéer i praktiken. Svenska bankmän belönade honom med ekonomipriset i samband med utdelandet av nobelpriset 1976. Wallenbergs-sfären kände vittringen av vinst.

Det råkar vara så att Sverige genomförde sin största skolreform genom tiderna 1962, samma år som Milton Friedman publicerade sin text. Det var grundskolan som infördes. Tre decennier senare, 1992, hade den svenska skolan utvecklats till en av världens bästa skolor, såväl kunskapsmässigt som socialt.

Det var en nagel i ögat på de svenska högerkrafterna. 1991 kom Carl Bildt till makten och lagstiftade om friskolor, skolpeng, vinster och konkurrens, maskerad under formuleringen ”fritt val”. Liknande system förekom på andra håll men Sverige var extremt. Bara i Sverige tilläts aktieägare ta ut vinster från statens skolanslag.

Bildt var framgångsrik. 2014 undervisades 27 procent av gymnasieeleverna och 14 procent av grundskoleleverna i friskolor. Betygsnivåerna stiger.

Tyvärr sjunker de svenska elevernas kunskapsnivå i samma takt. Samtidigt sänks lärarlönerna till en bottenivå 2007.

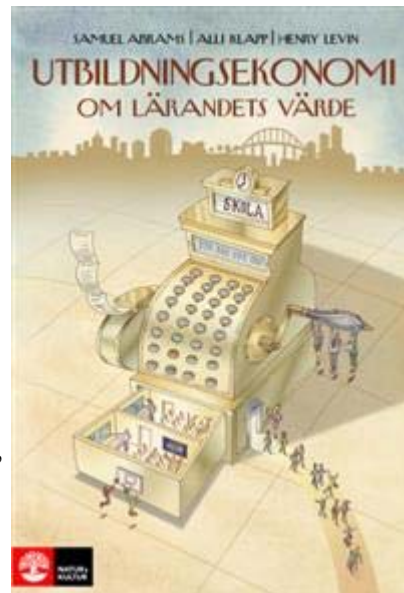
PISA-mätningarna avslöjar den katastrofala utvecklingen. Av OECD-länderna var det bara Sverige som år efter år noterar sämre resultat mellan 2000 och 2012. Varför?

Friedmans monster: Economic Man

En forskargrupp från Columbia-universitetet i New York bestående av Alli Klapp, Samuel Abrams och Henry Levin analyserar den svenska skolpolitiken i den nyutgivna boken *Utbildningsekonomi. Om lärandets värde*, Natur och Kultur 2017.

Sedan den extremt långtgående marknadsstyrningen och decentraliseringsringen infördes i den svenska skolan på 1990-talet har elevernas resultat i de internationella kunskapsmätningarna försämrats, konstaterar forskarna.

En grundorsak är den människosyn som ligger till grund för Milton Friedmans teori, nämligen att människan, economic man, alltid vill maximera sin privata vinning. Detta ska uppmuntras därför att en osynlig hand då ordnar allt till det bästa, i detta fall så att skolan blir billigare och bättre.

Det centrala i det nuvarande svenska skolsystemet är skolpeng, konkurrens och vinstmaximering. Forskarna konstaterar att resultatet har blivit sämre kunskaper, betygsinflation (betygen är det främsta konkurrensmedlet), ökande segregation, minskande lärarlöner och minskad lärarauktoritet, vilket lett till akut lärarbrist.

Idag tvingar lärarbristen kommunerna att anlita bemanningsföretag. Ännu mer pengar rinner ur skolan till privata exploitörers fickor.

Konkurrensen har gjort skolans ledningssystem auktoritärt med koncernernas ägare i toppen och under dem osjälvständiga skolledare och lärare som tvingas att sätta höga betyg för att tillfredsställa vinstintresset och föräldrarnas krav. Skolledarna hade blivit managers. Systemet fick så småningom en beteckning: new public management. Självständiga lärare tvingas bort och lärarkollektiven splittras genom ett förestälarsystem som gynnar de anpassliga, the economic men.

Konkurrensen tvingar de kommunala skolorna i samma riktning som friskolorna. Också de måste satsa pengar på reklam och konkurrera med höga betyg. Också lärarna i de kommunala skolorna tvingas underkasta sig kraven på höga betyg från rektorerna och elevernas föräldrar.

Man försöker lösa betygsinflationen genom en växande byråkratisk kontrollapparat.

Friedmans syn på eleverna

Enligt Friedman styrs eleverna av samma mekanismer som skolentreprenörer, skolbyråkrater och lärare. Det gäller att sträva efter egen vinning och konkurrera med klasskamraterna.

Detta tänkande ligger till grund för betygssystemet som dels är inriktat på belöningar och straff uppifrån och dels uppmuntrar eleverna att konkurrera med varandra.

På 1990-talet införde man betygsstegen MVG, VG, G och IG, Icke godkänd. Det skapade stress bland framgångsrika elever och likgiltighet bland elever med skolsvårigheter. Jag minns de stora grupper av IG-elever som vi försökte motivera att studera vidare för att ge dem en

chans.

Snart fann allianspartierna de fyra betygssstegen otillräckliga. Då införde man det nuvarande betygssystemet med A som högsta betyg och F som icke godkänt.

I ett konkurrenssystem ställs krav på rättvisa. Alla måste veta exakt vad som krävs. Annars blir det omöjligt att tävla. Betygskraven inriktas därför på mätbara fakta och utantillkunskaper. Elevernas lärande begränsas. När de fått sina betyg upphör intresset för ämnet. Många väljer att fuska. Det ses av somliga som ett tecken på ambition. Gruppen elever som stämplas som icke godkända, F, växer.

Forskarna från Columbia-universitetet konstaterar att det svenska betygssystemet bygger på teorier från 1980-talet om prestationer och motivation som nu får anses förlegade. ”Dagens svenska utbildningssystem grundar sig på värderingar som inte tycks andas solidaritet och inkludering”, skriver de.

Modern pedagogisk forskning har helt andra utgångspunkter. Tonvikten ligger på livslångt lärande, nödvändigt för att följa med i den snabba kunskapsutvecklingen.

Den svenska skolan är korrumpierad. Den måste förändras i grunden. Den så kallade skolpolitiken försöker i bästa fall avskaffa uppenbara missförhållanden men består mestadels i skenreformer och tom retorik. Men en dag kommer lärarnas och elevernas revolution!

---

66 år i skolan 57. 2007- : 1 av Den Gamle

Ända sedan jag som sjuåring 1940 började i första klass hade jag levt i skolans värld, som elev i folkskola och läroverk, som vikarierande lärare i folkskola, som ordinarie lärare i folkhögskola, som elev i lärarhögskola, som lärare i grundskola och gymnasieskola, som ledamot i skolnämnd och utbildningsnämnd och som ordförande i utbildningsnämnden.

Efter fyra goda år i folkskola följde åtta instängda år i klasspräglade läroverk. Mina erfarenheter gjorde det naturligt att ägna åtta år åt den fria folkhögskoleundervisningen. Folkhögskolorna var folkets skolor, böndernas och arbetarnas skolor. Jag trivdes där. Men mitt engagemang för en klasslös, demokratisk skola ledde till att jag skaffade mig utbildning för grundskolans högstadium där jag undervisade i 12 år samtidigt som jag var gymnasielärare i den nya gymnasieskolan till min pensionering.

Jag har undervisat i Småland, Västergötland, Norrbotten och Skåne och varit en del av den lokala skolpolitiken i Lund i 16 år. Jag hade suttit i rökfyllda lärarrum och rökt en cigarett varje rast, slutat röka och så småningom befunnit mig i kliniskt rökfria lokaler.

Svarta tavlan har blivit grön, sedan vit, sedan projektionsyta för elektroniska apparater. Lärarna, men inte eleverna, har utrustats med datorer med begränsad användbarhet.

Klassfoton som hamnat i pappershögar här och där visar utvecklingen från 1940-talets storögda folkskolebarn, via 50-talets svarta skolmössor med blanka skärmar, 60-talets kunskapshungriga norrbottningar, 70-talets demonstranter, 80-talets punkare och 90-talets brokiga estetelever. Sammanlagt bortåt 2000 elever. Därtill kanske 50 lärarkandidater av varav något tiotal terminskandidater.

Som lärare började jag i kavaj och slips, lade först bort slipsen, övergick sedan till jeans, men behöll kavajen med alla dess nyttiga fickor, som rymde den gröna lärarkalendern och de tunga nyckelknipporna. Jag hade börjat i vrede men så småningom hamnat i en livsform som omslöt mig som ett vatten att simma i. Nu var det slut. Från och med januari 2007 befann jag mig utanför skolvärlden. I fortsättningen iakttog jag den utifrån.

De ögonblick då våra liv förändras i grunden uppfattar vi oftast inte förrän långt senare. Jag ägnade inte många tankar åt att min tid i skolvärlden närmade sig sitt slut. Hela 2006 var jag djupt engagerad i bildandet av Demokratisk Vänster och höstens valkampanj.

Det var kulmen på en lång utveckling som hade inletts nästan tio år innan jag blev medlem i vänsterpartiet då jag närmat mig marxismen som en väg till ett klasslöst och alltså demokratiskt samhälle. Hur kom det sig att stater och partier som grundade sig på den marxistiska analysen så ofta var odemokratiska? CH Hermansson och de nya eurokommunistiska idéerna visade vägen redan på 1960-talet. När jag anslöt mig till vpk Lund 1976 var huvudfrågan utformningen av det demokratiska manifest som skulle antas på den kommande partikongressen. Besvikelsen blev stor när partiledningen ströp debatten av rädsla för den stora sovjetryska gästdeputationen. I vpk Lund stärkte misslyckandet engagemanget. Någon gång i tidigt 1980-tal fick Eva Wigforss, Tarcisio Bommarco och jag uppdraget att skriva en programtext under arbetsnamnet Tredje vägen. Vi jobbade med den en vårtermin. Texten blev obemärkt och försvann. Möjligen finns den i något arkiv. När Sovjetunionen upplöstes drevs kravet att partiet skulle slopa k-et i partibeteckningen. För lokalorganisationen i Lund var det ett avgörande krav. Och det gick igenom. Under 1990-talet då Gudrun Schyman ledde partiet var demokratin en huvudlinje i det politiska arbetet. Efter hennes avgång började nya medlemmar att argumentera för en återgång till det gamla, manifesterad genom att K-et skulle återinföras i partinamnet. Den så kallade demokratiska centralismen skulle åter tillämpas. I Lund resulterade det i att lokalorganisationens nya ledning beslöt att göra sig av med Veckobladet. Debatterna där avvek från principen om demokratisk centralism.

Jag har tidigare beskrivit de omfattande partistrider som präglade åren i början av 2000-talet och som var nära att leda till en partisplittring. Lund var ett centrum och Gunnar Sandin en av inspiratörerna. Vi möttes ofta i hans hem i familjen Schlyters hus. Diskussionerna kom så småningom att handla om möjligheterna att inför valet lokalt i Lund bilda ett nytt parti, Demokratisk Vänster, för att demonstrera hur oförenliga med partiets utveckling de nygamla tendenserna var och uppmuntra andra lokalorganisationer att följa Lunds exempel. Det var ett riskfullt och krävande företag och meningarna var delade bland alla dem som stödde huvudsyftet, ett demokratiskt vänsterparti. Vi fattade beslutet efter en sorts omröstning under ett möte i Sven-Hugo Mattssons och Monica Nymarks lägenhet. Ett intensivt arbete förestod. Sven-Hugo och Monica blev en huvudkraft i det arbetet, både administrativt och politiskt, i bildandet, valkampanjen och det politiska arbetet. Att märka är, att det inte blev några större konflikter mellan Demokratisk Vänster och Vänsterpartiet i Lund. De flesta, nästan alla, delade våra syften. Veckobladet fortsatte att vara ett huvudforum.